

Faillissement Kirch doet betaald voetbal wankelen

Achtergrond - 16 augustus 2002

(16 augustus 2002) De recente Duitse spelerseuforie houdt gelijke tred met het verwerken van de grootste financiële crisis in het voetbal ooit. Een zekere zuinigheid doet zijn intrede in een branche, die de afgelopen tijd geleerd had met geld te smijten. Maar de tijden zijn veranderd: het ineensstorten van het imperium van mediagigant Leo Kirch uit München heeft de 36 spelers in de Duitse eredivisie tot op het bot getroffen.

Het had zo mooi kunnen zijn. Het Duitse voetbal, dat bij de Europacup 2000 in België en Nederland de zwartste bladzijde uit zijn geschiedenis had beleefd door al in de voorrondes uitgeschakeld te worden, beleefde in de eerste helft van dit jaar zoiets als een wederopstanding. Bayer Leverkusen bereikte de finale van de Champions League, Borussia Dortmund verloor pas in de finale om de Uefa-Cup van Feyenoord en het Duitse nationale elftal werd bijna als een sensatie vice-wereldkampioen. Eindelijk was men er weer, de Duitse deugden schitterden weer. En dat terwijl het filigreine nationale elftal van Nederland niet eens meedeed aan het WK en zelfs wereldkampioen Frankrijk slechts een figurantenrol toebedeeld kreeg. Het gevecht en de inzet waren troef in het team van chef Rudi Völler en dat was genoeg voor deelname aan de finale. "Het was de terugkeer naar oude waarden", verkondigde de trainer van Dortmund, Matthias Sammer, die in 1996 als chef déquipe het Duitse nationale elftal naar de zege op het Europees Kampioenschap in Engeland had geleid.

De sportieve resultaten beloven een *hausse* aan toeschouwers in het nieuwe seizoen van de eredivisie. Boven de grens van 10 miljoen toeschouwers wordt winst geboekt. Het publiek is echter belangrijker voor de stemming en het imago dan voor de financiën. Vorig jaar bedroegen de inkomsten uit de kaartverkoop voor de eredivisie slechts 161 miljoen euro van de totale omzet van 937 miljoen euro. En de tendens zou verder gedaald zijn, als niet het failliet van Leo Kirch een waarschuwend werking had gehad. Het financiële gedrag van de voetballers uit de eredivisie vertoonde weliswaar niet de stabiliteit van een kaartenhuis, maar op een vast fundament rustte het evenmin. Nu is iedereen gewaarschuwd, hoe snel alles voorbij kan zijn.

Ook de gang naar de beurs van Borussia Dortmund, tussentijds als het enige recept voor alle financiële zorgen aangekondigd, liep uit op een flop. Voor een kleine 10 euro werden de aandelen uitgegeven, maar ondanks de zege van het Nationale Kampioenschap schommelt de koers momenteel rond de 4,20 euro. Dat is in vergelijking met andere waarden op de Duitse beurs altijd nog een gering verlies. Aan de andere kant heeft de traditionele club uit Westfalen in sportief en economisch opzicht een buitengewoon succesvol seizoen achter de rug. De *successtory* heeft de koers op de Frankfurter effectenbeurs echter geen enkele opwaartse impuls gegeven.

Nederlanders in Duits voetbal

En zo treedt men de toekomst overal voorzichtiger tegemoet. Anders dan in Italië, waar 700 miljoen euro aan uitstaande posten de clubs uit de A-serie plagen of Spanje, waar de schulden van de clubs uit het betaalde voetbal zich tot gigantische proporties ophopen en waar sterspelers als Zinedine Zidane zich destijds voor 150 miljoen DM hebben vastgelegd, wekken de Duitse clubs een meer normale indruk. Vertrokken de veteranen uit bijvoorbeeld Nederland de afgelopen jaren uitsluitend in zuidelijke richting, in de komende jaren moet er op worden gerekend dat Duitsland wordt ontdekt. Schalke 04, ooit de schandaalclub van het Duitse voetbal, strekte een vinger uit naar de Nederlandse ster op het middenveld Edgar Davids (Juventus Turijn). Het is nog niet gelukt hem te werven, maar de intocht van de sterren in de Duitse eredivisie zal er komen.

Op Davids wordt dus nog gewacht, maar in Schalke heeft een andere Nederlander al wel een handtekening gezet: Huub Stevens uit Kerkrade. Hij leidde de club, die in de jaren dertig een duidelijke stempel op het Duitse voetbal drukte en zeven kampioenstitels behaalde, naar de winst van Uefa-Cup en twee cupwinsten binnen zes jaar. Stevens, door de Duitse journalisten gevreesd vanwege zijn nukkige en bijtende commentaren, heeft zich op een nieuwe project toegelegd. Hij moet 'oude dame' Hertha BSC Berlin 71 jaar na de winst van de Duitse landstitel opnieuw naar de titelwinst leiden.

Nog slechts veertien andere Nederlanders zijn in dienst van de Duitse eredivisie, waarvan Frank Verlaat van Werder Bremen nog de bekendste is. Vermoedelijk zullen meer buitenlandse spelers de weg naar Duitsland vinden, want de salarissen zijn zeker, de clubs zijn liquide en de randvoorwaarden en het sportieve niveau zijn goed. De clubbegrotingen variëren tussen de 80 miljoen euro (Schalke 04) en 12 miljoen euro (1. FC Nürnberg) en ze zijn stabiel, uiteindelijk hebben, mede dankzij de Kirch-crisis, de verantwoordelijken snel geleerd de getallenconstructies in beton te gieten.

Bezuinigingen

Nu tonen de verenigingen ook initiatieven, sommigen spreken van een saneringscrisis van eigen bodem en deze omstandigheden spelen de voetbalclubs in de handen. Op een bezuinigingskoers heeft daarom op dit moment niemand iets aan te merken. Daarom daalt het salaris voor de doorsneespeler, dat evenwel met circa 200.000 euro per jaar altijd nog boven het inkomen van een minister ligt. Premies worden gekort en het handgeld bij het wisselen van vereniging valt weg. Ook de transferzaken stagneren; er werd slechts nog 97 miljoen euro (een terugloop van 33 procent) uitgegeven. Het verstand keert terug en dat past bij de beroerde economische stemming in Duitsland. Stagnatie wordt mogelijkwijze aan het eind van het nieuwe seizoen als vooruitgang beschouwd. Vervijfvoudigden de totale begrotingen zich binnen de eredivisie in de afgelopen tien jaar, het komende seizoen neemt de groeisector voetbal een time-out.

Alexander Heflik werkt als sportjournalist bij de *Westfälische Nachrichten* in Münster. In 1995/1996 was hij in het kader van het [Journalistenstipendium Duitsland-Nederland](#) te gast bij GPD/Tubantia in Den Haag.

Süddeutsche Zeitung:

[Chronik](#)

[Geschichte eines Zerfalls](#)

Der Spiegel:

[Rüssmann befürchtet Finanzkollaps](#)

["In der Liga herrscht Unsicherheit"](#)

["Der Bundesliga stehen zwei schwere Jahre bevor"](#)

[Verdacht gegen Kirch](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/2466/faillissement-kirch-doet-betaald-voetbal-wankelen>